

Tom 25/2017, ss. 79–90
ISSN 1644-888X
e-ISSN 2449-7975
DOI: 10.19251/ne/2017.25(5)
www.ne.pwspzlock.pl

Maria Andrzejak

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

PROGRAM GWARANCYJNY DE MINIMIS JAKO INICJATYWA ZWALCZANIA BARIER DOSTĘPU DO KAPITAŁU DLA MSP

DE MINIMIS GUARANTEE PROGRAMME AS AN INITIATIVE
OF REDUCING CAPITAL ACCESS BARRIERS FOR SMES

Streszczenie

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa są znaczące dla polskiej gospodarki nie tylko z uwagi na przeważającą liczebność ich występowania ale również z uwagi na generowane przez nie wartości dodane oraz utworzone przez nie miejsca pracy. Jednak według wielu badań i analiz jednostki te napotykać na liczne bariery w dostępie do kapitału zewnętrznego, niezbędnego niekiedy do prowadzenia działalności i dalszego rozwoju. W interesie zatem państwa jest więc zwalczanie tych barier w różnorodnej formie. Jedną z nich jest program gwarancyjny *de minimis*, który skierowany jest dla tego sektora

Summary

Micro, small and medium-sized enterprises are important for the Polish economy, not only because of their number, generated workplaces but also added value created by them. According to many studies and analyses, these SMEs face many barriers to external capital which may be crucial to current activities, further development and boost profit. In the interest of the state, actions should be taken to remove these barriers. One solution is the *de minimis* guarantee program, which is targeted at the SMEs sector. The aim of this article is to characterize the *de minimis* guarantee program as well as

przedsiębiorstw. Celem artykułu jest określenie barier utrudniających finansowanie MSP, przedstawienie działania powyższego programu gwarancyjnego oraz jego ocena w kontekście zwalczania barier dostępu do kapitału.

Słowa kluczowe: MSP, finansowanie przedsiębiorstw, gwarancja de minimis

assess it in the context of removing barriers for SMEs to external capital.

Keywords: small and medium-sized enterprises, financing of enterprises, de minimis guarantee.

Wstęp

Podstawą działalności każdego przedsiębiorstwa jest dysponowany kapitał. Posiadanie kapitału bywa nie tylko wymogiem prawnym ale jest również warunkiem koniecznym do prowadzenia działalności czy rozwoju przedsiębiorstwa. Odnosi się to zarówno to dużych jednostek jak i firm z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Różnice pomiędzy MSP a dużymi przedsiębiorstwami przejawiają się jednak między innymi w preferencji źródeł finansowania, kosztami związanymi z pozyskaniem nowych funduszy oraz niestety w dostępie do kapitału.[Sokół, 2015,s.123] Jak pokazują liczne badania, nie tylko w Polsce ale również w innych krajach trudniejszy dostęp do kapitału mają mniejsze firmy, szczególnie te zaliczane do mikro przedsiębiorstw, czyli zatrudniające do dziewięciu osób. Te jednostki są również bardziej podatne na negatywne skutki kryzysu finansowego między innymi na zwiększenie restrykcyjności i wymagań warunków kredytowych [NBP,2016]. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią ważny element dla polskiej gospodarki nie tylko z uwagi na przeważającą liczbę ich występowania w całym sektorze przedsiębiorstw niefinansowych ale również z uwagi na liczbę zatrudnionych z nich osób oraz na wielkość tworzenia przez nie PKB. [Sokół, 2015,s.106] Z uwagi na to, sektor ten występuje w obszarze zainteresowania nie tylko literatury naukowej ale również instytucji publicznych. Przejawem tego zainteresowania od strony naukowej są liczne opracowania dotyczące MSP, natomiast od strony publicznej jest między innymi program gwarancyjny de minimis. W literaturze występują liczne opracowania dzielące tę grupę na mikro, małe oraz średnie przedsiębiorstw i skupiające się wyłącznie na jednej z nich. Działanie to uzasadnione jest dużymi różnicami występującymi między nimi. Liczne raporty jednak chociażby Głównego Urzędu Statystycznego czy Narodowego Banku Polskiego oraz program

pomocowy Gwarancja de minimis opracowane są dla całego sektora MSP. Z tego też powodu artykuł odnosi się do wszystkich przedsiębiorstw mikro, małych i średnich jednakże z uwzględnieniem różnic pomiędzy nimi.

Celem opracowania jest określenie barier ograniczających dostęp do kapitału zewnętrznego dla przedsiębiorstw z sektora MSP oraz ocena programu gwarancyjnego de minimis w kontekście przełamywania tych barier. Analiza wymienionego programu koncentruje się na efektach osiągniętych od momentu rozpoczęcia programu oraz charakteryzuje bariery, które zostały wyeliminowane.

1. Charakterystyka programu gwarancyjnego de minimis

Ogólną istotą gwarancji jest przyrzeczenie przejęcia zobowiązania w sytuacji gdy dłużnik nie jest w stanie terminowo się z nich wywiązać. Gwarancja spłaty kredytu jest to również forma jego zabezpieczenia [Grzywacz,2006,s.209]. Gwarant przejmuje bowiem spłatę zobowiązania w momencie gdy kredytobiorca nie jest w stanie dokonać spłaty z własnych środków. Natomiast sama pomoc de minimis jest to taka forma pomocy publicznej, która jest udzielana przedsiębiorstwom z pominięciem obowiązku otrzymania zgody od Komisji Europejskiej. Pomoc publiczna jest regulowana licznymi dekretemi wydanymi przez UE. Sam sektor MSP leży szczególnie w obszarze zainteresowania gdyż podobnie jak w Polsce w samej UE sektor ten stanowi ważny element dla gospodarki. Gwarancja de minimis jest formą pomocy publicznej ale równocześnie nie jest formą dotacji pieniężnej. W związku z tym w ramach programu nie są bezpośrednio przekazywane środki pieniężne do przedsiębiorstw. Dzięki temu nie wynika z tego tytułu żaden obowiązek podatkowy.

Program gwarancyjny de minimis rozpoczął się w marcu 2013 r. Głównym jego celem jest umożliwienie łatwiejszego dostępu do kapitału dla przedsiębiorców z sektora mikro, małych i średnich dzięki udzieleniu poręczeń i gwarancji. O przynależności do sektora MSP decydują warunki zawarte w załączniku I do rozporządzenia Komisji nr 651/2014 r. Ponadto przedsiębiorstwa muszą spełnić pozostałe kryteria takie jak:

- posiadanie statusu rezydenta,
- posiadanie zdolności kredytowej (stwierdzaną przez bank kredytujący),
- brak wpisu do w systemie Bankowy Rejestr w momencie udzielania kredytu,

- brak wpisu w każdym innym systemie, w którym Kredytobiorca podlega weryfikacji w procesie udzielania kredytu,
- brak zobowiązania przeterminowanego powyżej 30 dni o wartości większej niż 500 zł, oraz zadłużenia kredytowego uznanego za należność zagrożoną,
- brak zobowiązania do zwrotu pomocy publicznej [BGK,2016a]

W programie występują również wykluczenia branżowe obejmujące między innymi sektor rybołówstwa i akwakultury oraz niektórych przedsiębiorców działających w produkcji produktów rolnych. Oprócz powyższych warunków formalnych przyznanie gwarancji de minimis jest bezpośrednio związane z oceną zdolności kredytowej przez bank kredytujący.

W ramach programu gwarancyjnego de minimis udzielana jest gwarancja na kredyt zarówno obrotowy jak i inwestycyjny. Dla każdego rodzaju kredytu obowiązujące limity gwarancji wynoszą maksymalnie 60% kwoty kredytu oraz 3,5 mln złotych. W przypadku kredytu obrotowego istnieje możliwość uzyskania takowego zarówno w formie linii kredytowej jak i kredytu w zwykłym rachunku bieżącym lub jako standardowy kredyt. Sama gwarancja nie obejmuje jednak ani odsetek kredytowych ani pozostałych kosztów związanych z kredytem. Przedsiębiorstwo ma możliwość skorzystania z programu gwarancyjnego de minimis w jednym z dwudziestu jeden banków, które podpisały umowę współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego [BGK,2016a]. Przeznaczenie kredytu jest również określone przez program gwarancyjny co ukazuje tabela 1.

Tabela 1. Wykorzystanie środków z kredytów obrotowych i inwestycyjnych objętych gwarancją de minimis.

Kredyt obrotowy	Kredyt inwestycyjny
<ul style="list-style-type: none"> • zapłata na podstawie faktur za zakupione towary i usługi, • uregulowanie pozostałych zobowiązań np. podatków, składek ZUS, • finansowanie działalności rozwojowej jednostki, • spłatę kredytu obrotowego w innym banku (nie jest możliwe spłacenie kredytu w ramach jednego banku, kredytem zabezpieczonym gwarancją de minimis). 	<ul style="list-style-type: none"> • finansowanie działalności związanej z modernizacją, budową czy rozbudową obiektów wykorzystywanych w przedsiębiorstwie, • finansowanie zakupu samochodów, maszyn czy urządzeń.

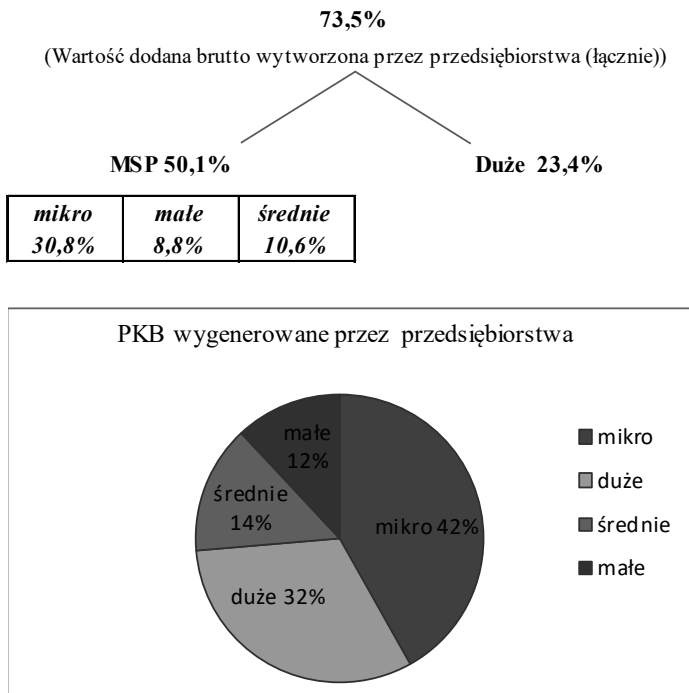
Źródło: Opracowanie własne na podstawie [BGK,2016a]

Można zauważyć, że uzyskanie gwarancji w ramach program de minimis jest możliwe dla znacznej liczby przedsiębiorstw. Większość przedsiębiorstw na polskim rynku stanowią te z sektora MSP a wykluczenia z tego sektora dla programu de minimis są nieznaczne. Pozostałe ograniczenia takie jak limity kwoty gwarancji nie powinny stanowić znaczącego problemu przy skali działalności przedsiębiorstw z tego sektora co potwierdzą wyniki badań ukazane w dalszej części pracy. Zainteresowanie programem spowodowało już dwukrotne wydłużenie czasu jego trwania i przyjmowania wniosku. Szuca się, że program potrwa do końca roku 2017.

2. Wielkość i znaczenie sektora MSP

Wśród wszystkich zarejestrowanych i aktywnych firm sektor MSP stanowi ponad 99% wszystkich firm niefinansowych. Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba dużych przedsiębiorstw wynosiła jedynie 3,4 tys., natomiast mikroprzedsiębiorstwa to aż 1,76 mln podmiotów gospodarczych. Dalsze wyniki tego samego badania wskazują na tendencje wzrostową w tym zakresie. Ogólna liczba przedsiębiorstw w przeciągu ostatnich lat rosła. Jak podają kolejne „Raporty o stanie sektora MSP”, publikowane przez GUS, w 1997 r. liczba przedsiębiorstw wynosiła 1,58 mln, w 2013 r. zwiększyła się do 1,77 mln, natomiast między 2013r. a 2014r. nastąpił wzrost o 4% co stanowiło jeden z lepszych wyników w ostatnich latach [GUS,2016].

Wzrost liczby przedsiębiorstw nie przekłada się wyłącznie na statystykę ale również odnajduje swoje odzwierciedlenie w realnej gospodarce. Zgodnie z danymi z 2013r. wszystkie przedsiębiorstwa wypracowały 73,5% PKB. Same mikro, małe i średnie stanowią 50,1 % PKB, czyli największe firmy wypracowały tylko 23,4 % PKB. Warto jednak zróżnicować sektor MSP w kontekście produktu krajowego brutto.

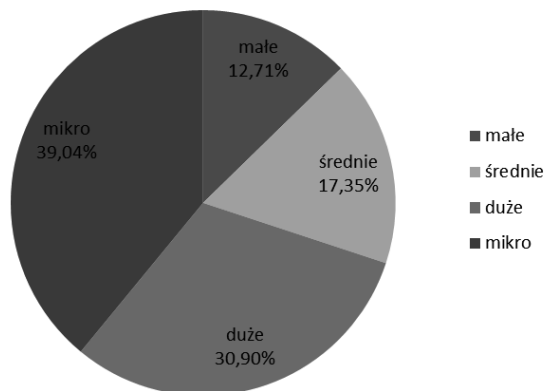

Rysunek 1. Udział przedsiębiorstw w tworzeniu PKB (2013r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [GUS, 2016].

Z powyższego rysunku można wysunąć wniosek, że sektor MSP odpowiada za wytworzenie połowy całego PKB, czyli inaczej ujmując każda co druga złotówka jest generowana przez te przedsiębiorstwa. W tym sektorze największą wartość tworzą mikroprzedsiębiorstwa. Na wykresie kołowym, gdzie przedstawiono tylko PKB wytworzone przez przedsiębiorstwa, można dostrzec, że pomiędzy dominującymi mikroprzedsiębiorstwami a dużymi jednostkami występują różnica 10 p.p. Wartość generowanego PKB przez przedsiębiorstwa systematycznie rośnie. W przeciągu 10 lat od roku 2004 do 2013 r. również udział MSP wzrastał by w 2013 roku przekroczyć pułap 50%. [GUS,2016]. Kolejnym aspektem świadczącym o znaczeniu sektora MSP dla gospodarki jest liczba zatrudnionych osób w tych jednostkach. Zgodnie z danymi GUS w 2015r., wszystkich zatrudnionych w gospodarce narodowej było 14 829,8 tys. osób, co jest lepszym wynikiem niż w roku poprzednim. Natomiast liczba osób pracujących wyłącznie w przedsiębiorstwach wynosiła 9,4 mln. osób. Ponadto warto zwrócić uwagę na fakt, że spośród tych ponad 9 mln osób aż 6,5 mln pracujących znalazło zatrudnienie w sektorze MSP.

Szczegółowe kształtowanie się liczby pracujących osób wśród mikro małych i średnich przedsiębiorstw przedstawia rysunek 2.

Rysunek 2. Zatrudnienie w przedsiębiorstwach w 2015r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [GUS, 2016].

Powyższy rysunek wskazuje, że najwięcej osób jest zatrudnionych w mikroprzedsiębiorstwach. Sytuacja ta utrzymuje się od wielu lat i zgodnie z danymi z poprzednich lat [PARP 2016] od roku 2010 udział osób zatrudnionych w mikroprzedsiębiorstwach zwiększył się o niecały 1 p.p. Widać tendencję wzrostową. Cały sektor MSP stanowi 69,1% wszystkich zatrudnionych w przedsiębiorstwach. Należy zwrócić uwagę jak duże znaczenie odgrywają w tej liczbie same mikroprzedsiębiorstwa. Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że sektor MSP odgrywa znaczącą rolę w gospodarce. Znaczenie sektora MSP przejawia się nie tylko w liczbie przedsiębiorstwa ale przede wszystkim w tworzeniu PKB oraz tworzeniu wielu miejsc pracy.

3. Bariery MSP w dostępie do finansowania zewnętrznego

Istotą zarządzania przedsiębiorstwem jest decydowanie o jego finansach, tak aby w przyszłości podjęte działania przyczyniły się do wzrostu wartości całej firmy i tym samym zwiększyły korzyści dla właścicieli. Decyzje dotyczące finansowania przedsiębiorstwa obejmują zarówno wybór źródeł finansowania jak i sposób efektywnego lokowania kapitału. Jak już zostało wspomniane podstawą działalności każdego przedsiębiorstwa jest posiadany kapitał. Jest to niezbędny element, każdej operacji finansowej czy inwestycji. Pierwszym źródłem kapitału są najczęściej środki własne. Z czasem jednak mogą się one

okazać się niewystarczające by dalej rozwijać działalność lub podejmować nowe inwestycje. Rozwiązaniem problemu ograniczonych możliwości powiększenia kapitału własnego jest pozyskanie finansowania z obcych źródeł. [Sokół, 2016, s.115-118]

Jak podaje jednak literatura małe, średnie a przede wszystkim mikro przedsiębiorstwa napotykają szereg przeszkód w dostępie do kapitału obcego. [Alińska, 2008, Grzywacz 2015]. Wiele przeprowadzonych badań i analiz stwierdziło brak poważnych barier dostępu do finansowania dla dużych przedsiębiorstw w Polsce. Przyczyną takiej sytuacji jest dobra od dłuższego czasu sytuacja ekonomiczna sektora przedsiębiorstw niefinansowych, co zostało potwierdzone zarówno przez wskaźniki ilościowe jak i jakościowe. Zwrócono również uwagę na wysoką rentowność oraz ważną z punktu widzenia zarządzania ryzykiem, bardzo dobrą płynność w dużych przedsiębiorstwach. Wskaźniki te oraz stabilny stan sytuacji sektora bankowego w Polsce są czynnikami sprzyjającymi przedsiębiorstwom w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania. Dodatkowo, jako czynnik sprzyjający dla Polski postrzegane jest dość łagodne przejście przez globalny kryzys finansowy [NBP,2016]. Występująca sytuacja, stawiająca przedsiębiorstwa z sektora MSP w gorszej pozycji nie jest sprzyjająca, gdyż to właśnie te firmy stanowią przewagę w całym sektorze przedsiębiorstw niefinansowych. Warto tutaj wspomnieć, że na polskim rynku najczęstszym źródłem pozyskania finansowania zewnętrznego, zwłaszcza dla omawianej grupy przedsiębiorstw, jest kredyt bankowy [Grzywacz,2015]. Z uwagi na popularność jego występowania w praktyce gospodarczej występuje wiele badań i publikacji przedstawiających problem dostępu właśnie do tego źródła kapitału obcego.

Występuje szereg barier utrudniających czy wręcz uniemożliwiających pozyskanie bankowego finansowania przez przedsiębiorstwa. Wyróżnia się bariery zarówno te występujące na poziomie całej gospodarki jak i na płaszczyźnie przedsiębiorstwo-bank.

Na poziomie gospodarki wyróżnia się między innymi takie bariery jak: niski poziom rozwoju sektora finansowego, brak lub bardzo słaba jakość rejestrów kredytowych, niedostosowanie systemu prawnego [NBP, 2016]. Wymienione problemy nie odnoszą się do konkretnego przedsiębiorstwa czy sektora lecz do całego systemu. Kolejne bariery występujące w relacji bank- przedsiębiorstwo wynikają z polityki kredytowej banku. Polityka ta często jest na tyle restrykcyjna, że mniejsze przedsiębiorstwa mają znaczące trudności

w otrzymaniu finansowania. Najczęstsze bariery w dostępie do kredytu bankowego dla małych przedsiębiorstw:

- niewystarczające zabezpieczenie,
- krótka historia kredytowa i doświadczenie rynkowe,
- słabe wskaźniki finansowe,
- słaba ocena prowadzenia inwestycji,
- błędy w dokumentacji składanej przez firmę.

Ponadto również w odniesieniu do kredytowania wszystkich przedsiębiorstw wyróżnia się następujące problemy:

- brak wiarygodnej dokumentacji,
- krótka historia rynkowa,
- stosunkowo niskie kwalifikacje pracowników firm.

Powyższe przeszkody zostały wyłonione w badaniu przeprowadzonym wśród 30 banków komercyjnych w Polsce [Grzywacz, 2015, s.74-78]. Problemy te nie są jedynymi, które mogą pojawić się w trakcie procesu kredytowania jednak z pewnością są to jedno z tych częściej występujących.

5. Program gwarancyjny de minimis jako narzędzie zwalczania barier dostępu do kapitału dla sektora MSP

Jak już zostało wspomniane mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią ważny element dla polskiej gospodarki. Jednostki te, napotykają jednak na większe bariery w dostępie do kapitału zewnętrznego niż duże przedsiębiorstwa. W interesie całej gospodarki jest więc podejmowanie inicjatyw w celu zwalczania tych barier. Jedną z takich inicjatyw jest program gwarancyjny de minimis. Celem tego programu jest ułatwienie dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw z sektora MSP co z kolei ma skutkować rozwojem tych jednostek [BGK, 2016].

Program gwarancyjny de minimis funkcjonuje od połowy marca 2013 r. i zgodnie z jego założeniami będzie funkcjonował do końca 2017 r. Na podstawie już przeprowadzonych badań przez Bank Gospodarstwa Krajowego można podsumować dotychczasowe efekty i zmiany spowodowane działaniami programu. Dla celów niniejszego artykułu zostaną przeanalizowane wyłącznie efekty związane z ułatwieniem dostępu do finansowania zewnętrznego, a nie wszystkie skutki wynikające z programu gwarancyjnego, takie jak: rozwój przedsiębiorstwa czy utworzenie nowych miejsc pracy.

W 2016 roku Bank Gospodarstwa Krajowego przeprowadził badanie mające określić stopień realizacji celów programu. Program gwarancyjny obejmował wszystkie typy firm pod względem wielkości z sektora MSP, jednak największą grupę stanowiły mikroprzedsiębiorstwa ok. 79%, dalej były małe firmy, które stanowiły 17 % oraz średnie – 4%. Mikroprzedsiębiorstwa, podobnie jak w całej gospodarce, stanowiły najliczniejszą grupę. W programie gwarancyjnym charakterystyka firm w kontekście wielkości nie odbiegała od całej populacji MŚP w Polsce [BGK,2016]. W badaniu zanotowano również wysoki udział start-upów, które stanowiły 22% wszystkich jednostek w programie gwarancyjnym. Przedsiębiorstwa, powyżej jednego ale do czterech lat działalności, stanowiły 26%, firmy od 4 do 9 lat stanowiły 19%. Natomiast największą grupę stanowiły jednostki działające na rynku powyżej 9 lat. Przeprowadzone badanie wykazało, że relatywnie najtrudniejszy dostęp do finansowania zewnętrznego bez gwarancji de minimis miałyby mikroprzedsiębiorstwa. Ponadto stwierdzono, iż istotna okazała się nie tylko skala przedsiębiorstwa ale również okres działalności firmy. Stwierdzono, że aż 56% wśród badanych start-upów nie otrzymałoby kredytu gdyby nie pomoc ze strony programu gwarancyjnego. Z kolei 1/3 przedsiębiorstw zaliczanych do młodych, czyli takich, które funkcjonują w przedziale od jednego do czterech lat, bez gwarancji de minimis napotkałoby podobny problem co start-upy. Najłatwiej z dostępem do kredytu poradziłyby sobie firmy funkcjonujące na rynku powyżej 9 lat. Można zatem zauważyć, że program gwarancyjny de minimis pomaga w dużym stopniu nie tylko małym ale również młodym przedsiębiorstwom, niwelując przy tym duży problem jakim jest dla nich brak historii kredytowej [BGK,2016].

Przeprowadzone badanie dotyczyło również motywu skorzystania z programu gwarancyjnego. Jak pokazały wyniki najwięcej przedsiębiorstw (44%) przystąpiło do programu z uwagi na przyspieszenia procesu uzyskania kredytu oraz na możliwość pozyskania kredytu bez obciążania majątku prywatnego zabezpieczeniem. W przypadku występowania większej liczby właścicieli, procedury zabezpieczenia majątkiem prywatnym stanowią znaczące utrudnienie dla przedsiębiorstwa w procesie pozyskiwania finansowania zewnętrznego. Warto zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach występuje niekoniecznie brak potencjalnego zabezpieczenia kredytu ale brak efektywnego zabezpieczenia, czyli takiego które pozwalałoby pozyskać kredyt w czasie umożliwiającym realizację założonych działań [BGK,2016]. Program gwarancyjny de minimis rozwiązuje powyższe problemy.

Część przedsiębiorstw przed uzyskaniem gwarancji de minimis starała się o finansowanie bankowe ze skutkiem negatywnym. Zgodnie z wynikami badań [BGK,2016] główne przyczyny nie uzyskania kredytu przed przystąpieniem do programu gwarancyjnego to:

- brak wymaganego przez bank zabezpieczenia kredytu,
- zbyt krótki okres funkcjonowania na rynku,
- procedura przyznania finansowania.

Warto jednak podkreślić, że procedura przyznania finansowania została określona przez przedsiębiorstwa jako długa i uciążliwa co skłaniało je do rezygnacji z ubiegania się o finansowanie.

Można zatem stwierdzić, że oprócz zwalczania barier związanych z brakiem zabezpieczenia kredytu oraz krótkiej historii kredytowej program gwarancyjny de minimis przyczynia się również, do opisanej we wcześniejszej części artykułu, bariery w formie trudności z przygotowaniem dokumentacji kredytowej [Grzywacz,2015,s.77]. Warto podkreślić, że program gwarancyjny de minimis nie tylko ułatwia otrzymanie kredytu ale również jak wskazało przeprowadzone badanie przyspiesza ten proces.

Podsumowanie

Program gwarancyjny de minimis utworzony został z myślą o ułatwieniu dostępu do kredytu bankowego przedsiębiorstwom sektora MSP. Znaczenie tego sektora jest bezsporna i została wykazana we wcześniejszej części artykułu. Charakterystyka tego sektora pod względem liczby występowania w sektorze poszczególnych firm odnalazły również swoje odzwierciedlenie w programie gwarancyjnym. Największą liczbę firm, które skorzystały z programu gwarancyjnego, stanowiły mikroprzedsiębiorstwa. Niewielka restrykcyjność wymagań dotycząca uczestnictwa w programie gwarancyjnym umożliwia dostęp wielu jednostkom, również tym najmłodszym jak start-upy.

Ułatwienie dostępu do finansowania bankowego w programie gwarancyjnym skupia się na niwelowaniu barier występujących na płaszczyźnie przedsiębiorstwo-bank. Jak wykazały wyniki badania przeprowadzone przez Bank Gospodarstwa Krajowego program gwarancyjny umożliwia dostęp do kredytu zarówno małym przedsiębiorstwom, którym często brakuje wystarczającego majątku dla zabezpieczenia kredytu jak również młodym przedsiębiorstwom, którym z kolei bardzo często brakuje historii i doświadczenia rynkowego. Nie bez znaczenia są również ułatwienia w procedurach uzyskania

kredytu oraz skrócenie czasu otrzymania finansowania. Jak wynika z badania jest to forma wsparcia potrzebna przedsiębiorstwom z sektora MSP. Można zauważyć, że program gwarancyjny niweluje najczęstsze bariery w dostępie do finansowania występujące na płaszczyźnie bank-przedsiębiorstwo.

Literatura

Alińska Agnieszka, 2008, Finansowanie działalności sektora MSP przez banki i inne instytucje pośrednictwa finansowego W „Finansowanie MSP w Polsce ze środków finansowych UE jako czynnik wpływający na konkurencyjność przedsiębiorstw”, red. Latoszek Ewa, Warszawa, Oficyna Wydawnicza SGH

Grzywacz Jacek. 2006. „Współpraca przedsiębiorstwa z bankiem”. Warszawa. Difin

Grzywacz Jacek. 2015. Kredyt w kształtowaniu struktury kapitałowej w przedsiębiorstwa W „Struktura kapitału w przedsiębiorstwie w warunkach ekspansji, kryzysu i zjawisk upadłościowych”. red. Grzywacz Jacek, Warszawa, Oficyna Wydawnicza SGH

NBP, 2016, Dostępność finansowania przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce, Warszawa, Narodowy Bank Polski, www.nbp.pl [dostęp: 17.03.2017].

Sokół Hanna, 2015, Możliwość finansowania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw W „Struktura kapitału w przedsiębiorstwie w warunkach ekspansji, kryzysu i zjawisk upadłościowych”. red. Grzywacz Jacek, Warszawa, Oficyna Wydawnicza SGH

Sokół Hanna, 2016, Credit as a Financing Source of Enterprises In „Sources of Financing the Development Activities of Enterprises in Poland”, edited by Grzywacz Jacek, Warszawa, Oficyna Wydawnicza SGH

BGK, 2016a, Bank Gospodarstwa Krajowego, Gwarancje de minimis <https://www.bgk.pl/przedsiębiorstwa/poleczenia-i-gwarancje/gwarancje-de-minimis/> [dostęp: 18.03.2017].

BGK, 2016, Efekty programu gwarancji de minimis 2016, Warszawa, Bank Gospodarstwa Krajowego, <https://www.bgk.pl/aktualnosci/efekty-programu-gwarancji-de-minimis-raport-2016-r-1894/>, [dostęp: 18.03.2017].

GUS, 2016 „Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2015 roku”, Warszawa, Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl [dostęp: 17.03.2017].

PARP, 2016, Raport o stanie sektora MSP w Polsce, Warszawa, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, <https://badania.parp.gov.pl> [dostęp: 17.03.2017].